

„KINCSEINK” –

*A BÁRDUDVARNOKI MESEPALOTA ÓVODA
KÖRNYEZET-ÉS MŰVÉSZETKÖZPONTÚ
HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAMJA*

*„Kultúrát nem lehet örökölni.
Az elődök kultúrája egykettőre elpárolog,
ha minden nemzedék újra meg újra meg nem szerzi magának.”
(Kodály Zoltán)*

Készítette: a Bárdudvarnoki Mesepalota Óvoda nevelőtestülete

Jóváhagyta: a Bárdudvarnok Község Képviselő-testületeszámú határozatával

Hatályos: Bárdudvarnok Község Képviselő-testületének Jóváhagyó határozata alapján a kihirdetés napjától

Érvényes: a kihirdetés napjától visszavonásig

Tartalomjegyzék

	oldalszám
1. Jogszabályi háttér	5.
2. Az intézmény adatai.....	6.
3. Bevezető.....	7.
4. Intézményünk bemutatása.....	8.
5. Az intézmény személyi és tárgyi feltételei.....	9.
5.1. Az intézmény dolgozóinak szerepe az óvodai életben.....	10.
6. Programunk alapelvei – Gyermekkép, Óvodakép.....	12.
7. Az óvodai nevelés feladatai.....	14.
8. A komplex esztétikai nevelés óvodánkban.....	17.
8.1. Jeles napok és az óvodánk hagyományrendszere.....	20.
9. Az óvodai élet tevékenységformái, az óvodapedagógusok feladatai.....	23.
10. A nevelés tervezése és időkeretei.....	30.
11. A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére – Kimeneti jellemzők.....	33.
12. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése.....	38.
12.1. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek.....	38.
12.2. Sajátos nevelési igényű gyermekek az óvodában.....	38.
13. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	48.
14. Az óvoda kapcsolatai.....	50.
15. A program tervezése, elemzése, értékelése.....	55.
16. Érvényességi rendelkezések	56.

1. Jogszabályi háttér

- 2011. évi CXC. Törvény a nemzeti köznevelésről
- 2012. évi CXXIV. tv. a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. tv. módosításáról
- 229/2012. (VIII.28.) Korm. Rendelete a nemzeti köznevelésről szóló tv. végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési- oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 137/2018.(VII.25.) Korm.rendelettel módosított 363/2012. (XII.17.) Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 32/2012.(X.8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 48/2012.(XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai- szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai- szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai- szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 1993. évi LXXIX. Ktv.

Felhasznált irodalom

- Forrai Katalin: Ének az óvodában – Tizenkettedik kiadás, 1995, Editio Musica Budapest
- Óvónők kincsestára (Módszertani kézikönyv)
 - Szakács Mihályné: Mi a szép? AZ óvodai nevelés alapértékei (2000. december)
 - Soós Erzsébet: Szépet és jót áhítózva, Nevelés komplex esztétikai művészeti hatásokkal (2000. december)
- Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel, Alternatív program, 1996.

2. Az intézmény adatai

Az intézmény neve: Bárdudvarnoki Mesepalota Óvoda

Az intézmény székhelye: 7478 Bárdudvarnok, Bárd ltp. 82.

Az intézmény feladat ellátási helye: 7478 Bárdudvarnok, Bárd ltp. 82.

Az intézmény típusa: óvoda

Az intézmény OM azonosítója: 203022

Az intézmény férőhelyeinek száma:

2 csoport, 25-25 fő gyermek

A költségvetési szerv fő tevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:

- **851020** Óvodai nevelés

Az intézmény tevékenységei:

- **096015** Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben

- **091110** Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai

- **091120** Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai,

- **091140** Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai

A költségvetési szerv alaptevékenysége:

- óvodai nevelés

Az illetmény illetékessége, működési köre: Bárdudvarnok közigazgatási területe

Az intézmény fenntartójának neve, székhelye: Bárdudvarnok Községi Önkormányzat

7478 Bárdudvarnok, Bárd ltp. 36.

3. Bevezető

A Bárdudvarnoki Mesepalota Óvoda 2018. szeptember 1-e óta viseli nevét – a Bárdudvarnoki Egységes Óvoda-Bölcsőde jogutódjaként. Az intézmény átszervezése a 2011. évi CXCV. Törvény a nemzeti köznevelésről 99. E.§ alapján történt.

Az intézményátszervezés okán és a nevelőtestület kezdeményezésére dolgoztuk át néphagyományőrző pedagógiai programunkat. Környezetünk rendkívüli természeti és kulturális adottságait felismerve döntöttünk úgy, hogy az óvodánkba járó gyermekeket tudatosan ezen helyi értékek felismerésére, megismerésére, megbecsülésére szeretnénk nevelni. Természetesen a továbbiakban is kiindulópontnak tekintjük a magyar néphagyományokat, népművészetet, de mindezeket túl nyitottak vagyunk más művészeti ágakra és Bárdudvarnok egyéb kulturális kincseire.

A jövőben az eddigieknél nagyobb hangsúlyt szeretnénk helyezni a helyi értékek megismertetésére, megszerettetésére a gyermekek és a szülők körében egyaránt. Ezért a magyar népművészet, a néphagyományőrzéshez kapcsolódó jeles napok és a természetóvás mellett a művészeti nevelés programjának néhány elemével szeretnénk pedagógiai programunkat kibővíteni, ezáltal is kihasználva a helyi sajátosságainkat.

„Kincseink – a Bárdudvarnoki Mesepalota Óvoda környezet-és művészetközpontú helyi pedagógiai programja” az esztétikai-művészeti nevelés szellemiségében célozza meg a gyermekek nevelését, melynek megvalósulása során hangsúlyozottan épít közvetlen környezetünk, szülőföldünk értékeire, a magyar nép hagyományaira, művészetére, valamint a magyar óvodapedagógia hagyományaira.

Programunk tervezésekor, illetve a megvalósítás folyamatában figyelembe vesszük gyermekcsoportjaink életkori sajátosságait, az aktuális eseményeket.

Célunk, hogy az általunk közvetített értékek járuljanak hozzá a gyermekek boldog, élményekben gazdag gyermekkorához, amelynek során megszerzett tapasztalataik gazdagítják őket és családjukat egyaránt.

Bízunk benne, hogy közvetlen partnereink is aktívan részt vesznek programunk megvalósulási folyamataiban.

4. Intézményünk bemutatása

Bárdudvarnok Somogy megyében, Kaposvártól alig tíz kilométerre található.

A Bárdudvarnoki Mesepalota Óvoda a zselici tájvédelmi körzet északi határától nem messze, csendes, nagyon szép táji környezetben helyezkedik el. Az erdőségek, tavak, patakok ideális környezeti adottsággal bírnak az óvodás gyermekek egészség- és környezettudatos nevelésének megvalósításához, természetjárások, kirándulások ideális helyszíne.

Épületünk esztétikus, gyermekbarát, jól felszerelt, teljesen akadálymentesített. 2015-ben épült újjá, Bárdudvarnok Község Értéktárának értéke.

A két csoport udvarrésze elkülönül egymástól, de fontosnak tartjuk, hogy csoportjaink és udvarrészeink is átjárhatóak legyenek, így biztosítva a gyermekek testvéri- és baráti kapcsolatainak megőrzését, erősítését.

Az itt dolgozó óvodapedagógusok jól képzett szakemberek, több éves tapasztalattal, esetenként több diplomával is rendelkeznek. Mindenki erősségeinek megfelelően vesz részt a szakmai feladatok végzésében, a pedagógiai munka fejlesztésében.

Hítvallásunk: A komplex esztétikai nevelés a gyermekközpontú óvodai nevelés kibővítését tartja alapvető feladatának. A gyermekek mindenekfelett álló érdekeit figyelembe véve alkalmazzuk az egyéni bánásmódot, a differenciált személyiségfejlesztést.

Az óvoda, mint másodlagos nevelési szintér előteremti és felszínre segíti azt a tudatos személyiségkibontakoztatást, amelyben a gyermek meglátja, megbecsüli, megőrzi, valamint megalakítja a szépséget.

5. Az intézmény személyi és tárgyi feltételei

A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó.

Személyi feltételek

Intézményünkben a személyi feltételek a törvényi előírásoknak 100 %-ban megfelelnek.

Az óvodavezető koordinálja és irányítja a pedagógiai munkát, a tanügyigazgatási, a munkáltatói, a gazdálkodási feladatokat; biztosítja a pedagógiai munka feltételeit. Munkáját az óvodavezető-helyettes segíti.

Mindkét óvodai csoportban két főiskolai végzettségű óvodapedagógus – egyikük az óvodavezető, és egy-egy szakképzett dajka dolgozik.

Tárgyi feltételek

Az óvoda épülete és a csoportszobák berendezései esztétikusak, barátságosak, nyugalmat sugároznak; a dekoráció az évszakok változásaihoz és az aktualitásokhoz igazodik.

Óvodánk épülete, udvarai a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálja, eszközei megfelelnek testméretüknek, valamint megfelelő módon biztosítja a ránk bízott gyermekek egészségének megőrzését, fejlődését, lehetővé téve ezzel mozgás- és játékigényük kielégítését.

Intézményünk megfelelő munkakörnyezetet biztosít az óvoda dolgozóinak, lehetőséget teremt a szülők fogadására is.

Csoportszobáink több funkciót is ellátnak: a játék, a tevékenységek és az alvás helyéül is szolgálnak. A Gomba csoportos gyermekek az ebédlőben, a Katica csoport a csoportszobában étkezik.

A gyermekcsoportok bútorzata megfelel a korosztály igényeinek.

A játékeszközök esztétikusak, tartósak, kiválasztásuknál fontos kritérium az egészségügyi és a pedagógiai szempontoknak való megfelelés.

A gyermekek által használt eszközöket a gyermekek számára hozzáférhető módon és biztonságukat szem előtt tartva helyezzük el.

A gyermeköltöző tágas, a két csoport közösen használja; szekrényeink színei nyugalmat árasztanak.

A gyermekmosdó világos, tágas, a wc-k, mosdók a gyermekek méretének, létszámának megfelelően biztosítottak.

A csoportszobákban a játékeszközöket szükség szerint bővítjük, pótoljuk.

Rendelkezünk logopédiai fejlesztő szobával.

Tornaszobánk jól felszerelt, a mozgásfejlesztés eszközei biztosítottak, eszközkészletünk folyamatosan bővül.

Az udvar nagymértékben szolgálja a gyermekek nyugodt, derűs óvodás napjait. Az udvarrészek nagy része füves, kis része térkővel van borítva. Mindkét udvarrész növényzetét folyamatosan bővítjük, fákat, egyéb növényeket ültetünk.

Az udvari játékeszközök, homokozó játékok, labdák, nagymozgást fejlesztő kis járművek pótlása folyamatosan történik. Szeretnénk kismotorozásra, rollerezésre alkalmas betonos résszel változtatossá tenni a gyerekek játékterét.

Infokommunikációs eszközeink a gyermekek számára az élménynyújtás lehetőségeinek kibővítését szolgálják: projektor, kivetítő vászon, laptop, CD lejátszó az óvodai tevékenységeket színesítő eszközeink.

5.1. Az intézmény dolgozóinak szerepe az óvodai életben

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az *óvodapedagógus*, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Folyamatos jelenléte fontos feltétele az óvodai nevelésnek, elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára. A gyermekben rejlő lehetőségek kibontakoztatására törekszik, figyel a szülők igényeire és kíváncsi a véleményükre. **A gyermek mindennekfelett álló érdekeit szem előtt tartja.**

Tiszteletben tartjuk a családi nevelés elsődlegességét a gyermekek nevelésében. Szeretetteljes, derűs óvodai légkört teremtünk számukra, hogy személyiségük szabadon kibontakozhasson és megteremtődjenek a következő életszakaszba, a kisiskolás korba való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

Az egységes szemlélet a módszertani sokszínűség alapja. A sokszínűség ugyanis csak egy bizonyos koherens rendszerben értelmezhető, ennek a rendszernek a hiányában csak sokféle, egymással nem, vagy csak esetlegesen kapcsolódó megoldások egymás mellett létezéséről beszélhetünk.

A rendszert a gyermekkép és a felnőtt szerepéről alkotott nézetek alapozzák meg. Vagyis: a gyermekekről, a gyermek fejlődéséről és a felnőttek ebben a folyamatban való szerepéről, lehetőségeiről az intézmény munkatársainak hasonló és/vagy azonos módon kell gondolkodnia. A nevelés a pedagógia alapfunkciójaként a személyiségfejlődés segítségét jelölte meg. A fenti meghatározásból következik egyrészt a fejlődés bizonyos értelemben vett önszabályozottsága, másrészt a beavatkozás ehhez való igazodásának jelentősége. A nevelés ilyen irányú megközelítése fontossá teszi a gyermek megismerését, a gyermek személyiségéből való kiindulást, az ahhoz igazodást, vagyis a szó igazi értelmében vett gyermekközpontúságot, az egyéni bánásmódot, a differenciálást.

Az óvoda vezetőjének feladata sokrétű: együtt él az óvoda hétköznappjaival; előteremti a szükséges erőforrásokat, melyek az intézmény szakmai munkáját segítik; következetesen, pozitív szemlélettel irányítja a kollektív tevékenységet, mely által előmozdítja a munkatársak, illetve az intézmény fejlődését.

6. Programunk alapelvei

Óvodánk légköre családias: szeretetteljes, biztonságérzetet nyújtó, érdelemgazdag környezetet biztosítunk a gyermekek számára.

Programunk tevékeny óvodai életet biztosít, melyben hangsúlyt kap a szűkebb és tágabb természeti és művészeti értékek közvetítése, valamint a kreativitás megerősítése, az önállóság és az alkotókészség fejlesztése.

Programunk átdolgozásakor törekedtünk arra, hogy az óvoda közvetlen környezetében, a helyi értékek és művészetek megismertetése során a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodva nyújtsunk élményekben gazdag, vidám gyermekkorú óvodásaink számára.

Mindennapi életünket az évszakok körforgása foglalja keretbe.

A környezeti és művészeti értékek közvetítését, a népszokások ápolását, a környezettudatos magatartás és az egészséges életmód megalapozását az óvodai élet tevékenységformáihoz kapcsoljuk úgy, hogy a gyermekek érzelmileg, értelmileg és szociálisan is gazdagodjanak.

Az esztétikai élmény sajátos lelkiállapot - az érzékelés, észlelés, fantázia működését is feltételezi; az átélt esztétikai tevékenység így lesz személyiségformáló. Óvodánk a gyermekek személyiségfejlődését elősegítve arra törekszik, hogy a „befogadó” gyermek „alkotó” gyermekké váljon.

Az alkotás, mint belső motiváló erő hajtja a gyermeket a változatos tevékenységek kipróbálására. Az esztétikai fogékonyság az érdeklődésben nyilvánul meg; az esztétikai tevékenységek képesek kibontakoztatni az ismétlés, az újrajátszás igényét, a folytatás utáni vágyat. Gondoskodunk a befogadó és a cselekvő tevékenységek gazdag lehetőségének megszervezéséről, fokozatos, tervszerű bővítéséről.

Gyermekközpontú óvodai nevelésünk legfontosabb pedagógiai alapelve, hogy a gyermeket tisztelet, szeretet és megbecsülés illeti meg, valamint lehetővé teszi számára és segíti harmonikus személyiségfejlődését.

A csoportokon belüli jó közérzet, a harmonikus együttműködni tudás hosszú távon igényli az azonos szakmai tudást. Az óvodapedagógusok és az őket segítő alkalmazottak összehangolt munkája az érzelmi biztonságot nyújtó gondozó - nevelő környezet alapja.

Gyermekkép – Legnagyobb kincsünk a gyermek

A gyermeket - mint fejlődő személyiséget - szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg. Fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak.

Minden gyermek a saját képességrendszerének figyelembevételével nevelhető, fejleszhető. Minden gyermek számára biztosítjuk, hogy szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Óvodai nevelésünk nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön és meglévő hátrányai csökkenjenek.

Óvodakép – Kincseink a család és az óvoda

A gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Az óvoda a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti funkcióit - óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő - a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba, a kisiskolás korba való lépés belső pszichikus feltételei.

Nagy hangsúlyt fektetünk az óvodai közösség alakítására, az együttműködés képességének megalapozására, megőrzésére. A gyermekek az óvodai élet során a közös tevékenységek, ünnepek, programok közben megismerik egymást és az őket körülvevő pedagógusokat, dajkákat.

A családias légkört az itt dolgozók gyermekszerető, elfogadó attitűdje teszi egyedivé, barátságossá.

Az óvodai közösséget tudatosan alakítjuk egy egészsé, ezzel is erősítve egymás megbecsülését, elfogadását. Közös célunk a gyermekek érzelmein és tevékenységein keresztül az óvoda hagyományainak ápolása.

7. Az óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- ✚ az egészséges életmód alakítása,
- ✚ az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- ✚ az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Az egészséges életmód alakítása – Kincsünk az egészség

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése kiemelt jelentőségű.

A környezeti és személyes higiénia, a kulturált étkezés és viselkedés a szépség szemszögéből érzékelhető, megfogható a kisgyermek számára. A higiénés nevelésen belül gondot fordítunk a tárgyi-környezeti kultúra esztétikai minőségére, az esztétikai hatásban gazdag élettér kialakítására.

Óvodánkban az életritmus, a táplálkozás, a testápolás, az öltözködés, mozgás, pihenés és az alvás megszervezésével, az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységekkel és az ezen alapuló szokások belsővé válásával igyekszünk kialakítani az egészséges életmód alapjait.

Kiemelt figyelmet fordítunk a gyermek egészségéhez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra – rendszeres zöldség-és gyümölcsfogyasztás, mindennapos mozgás-lehetőség szerint a szabad levegőn, szükség esetén megfelelő szakemberek bevonásával speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi és lelki egészségfejlesztés.

Biztosítjuk a gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezeti feltételeket.

Napirendünk keretjellege biztonságot nyújt a gyermekeknek és megfelelő időt biztosít az egyes tevékenységekhez.

Ösztönözzük, segítjük a gyermekeket abban, hogy teendőiket az óvodapedagógussal és a dajkával együttműködve, de egyre önállóbban végezzék. Biztosítjuk az önkiszolgálás elsajátításához szükséges feltételeket.

A célzott, életkornak megfelelő mozgásfejlesztésben is megjelenik az esztétikai nevelés. Olyan egészséges személyiséget szeretnénk nevelni, aki nyitott a körülötte lévő világra, fogékony az esztétikai-művészeti nevelés hatásrendszerére, mert testileg jól érzi magát.

Közvetlen környezeti értékeink megismerése lehetőséget biztosít a természet szeretetére, a természeti értékek óvásának igényére való neveléshez, a *környezettudatos magatartás megalapozásához*. Példamutatással, sétákkal, kirándulásokkal, megfigyelésekkel, a hulladék szelektív gyűjtésével járulunk hozzá a gyermekek természetszerető felnőtté válásához. Az esztétikai élmények nyújtására minden területen nagy hangsúlyt fordítunk.

Érzelmi, erkölcsi, értékorientált közösségi nevelés – Kincseink az egyén és a közösség

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Nagyon fontos, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Óvodánk pedagógusai tudatosan alakítják, építik, kombinálják azokat a nevelő hatásokat, amelyekben az együttműködés és a társas érintkezés elemi formái integráns egységet, szerves, kölcsönös kapcsolatot alkotnak.

Az olyan óvodai légkör, amely sokoldalú érzelmi kifejezéseket és pozitív élményeket tesz lehetővé, hozzájárul a gyermek boldog alaphangulatának kifejlődéséhez és ezzel együtt a mások megértéséhez.

Érzelmi biztonságot nyújtunk a gyermekeknek, nyugodt, családi légkörben. Az itt dolgozó felnőttek és gyerekek kapcsolatára pozitív érzelmi töltet, az elfogadás jellemző.

Nagy hangsúlyt fektetünk a közösségformálásra. A gyerekeket segítségnyújtásra, együttműködésre, toleranciára, egymás szeretetére neveljük, segítjük a baráti kapcsolatok kialakulását.

Közös élményeket, sikerélményeket biztosítunk a tevékenységek során. Pozitív megerősítéssel segítjük a gyermekek önbizalmának, pozitív én-képének kialakulását. Közösen örülünk egy-egy szép alkotásnak, teljesítménynek.

A születésnapokat közösen megünnepeljük, énekkel, gyertyagyújtással köszöntjük fel az ünnepeket.

A kezdeményezéseknek teret adunk, segítjük a megvalósulás folyamatát.

A csoportok szokás-és szabályrendszerét a gyermekek életkori sajátosságaihoz és fejlődésükhöz igazítjuk. Fontosnak tartjuk, hogy minden csoportunkban stabil szokásrendszer legyen, ezek elsajátításához minden gyermeknél ragaszkodunk. Már a beszoktatástól kezdve a tervezett szokásoknak megfelelően végezzük a tevékenységeket. Állandó ismétléssel, sok pozitív megerősítéssel és személyes példaadással segítjük elő a közösségi élet szabályainak belsővé válását.

A nehezen szocializálható gyermekek optimális személyiségfejlesztését fokozott figyelemmel, egyéni bánásmóddal segítjük.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

– Kincsünk az anyanyelvünk

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

A gyermekeket arra biztatjuk, hogy kérdéseiket, kéréseiket fogalmazzák meg, véleményüket bátran mondják el. A szókincsük bővítése folyamatos, a beszélő környezet és a tevékenységek során észrevétlenül fejlődnek kommunikációs képességeik. A beszédhibák javítására is nagy hangsúlyt fordítunk, az óvoda logopédusával együttműködésünk folyamatos.

A gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítunk a gyermekeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhetnek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről – ezáltal valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet, a kreativitás fejlődését segítjük elő.

8. A komplex esztétikai nevelés óvodánkban – Kincsünk a környezetünk

A nevelés érdemi kezdőpontja, hogy a gyermekben milyen értékeket, milyen mértékben kívánunk fejleszteni. Nézeteink szerint ezek az örök értékek: az igaz, a jó és a szép, melyek nevelési törekvéseinkben az értékválasztásban szolgálnak iránymutatóként.

Az esztétika/esztétikum alakítani képes az ember személyiségét. A gyermekek az esztétikai nevelés eredményeképpen válnak alkalmassá az önálló esztétikai elsajátító tevékenységre. Ennek megvalósulási feltételei:

- külső feltétel: az objektív valóság összes összefüggéséből egyedül érzékileg fejezzen ki;
- belső feltétel: az ember fedezze fel, fogadja be, élje át.

Óvodánk dolgozói közössége, természeti környezete és kapcsolatrendszere rendkívül sokoldalú, gazdag lehetőséget kínál az esztétikai nevelés komplexitásának közvetítésére:

- A nevelőtestület közös célkitűzései, elkötelezettsége a nálunk nevelkedő gyermekek teljeskörű személyiségfejlesztése iránt.
- A környezettudatos szemlélet alakítására a természeti környezeti adottságok kiválóak.
- Helybeli művészekkel kialakított, illetve kialakulóban lévő pozitív kapcsolat.
- Az itt élő emberek gyermek/óvodabarát szemlélete.

Céljaink:

A gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően minél több tapasztalatot szerezzenek az őket körülvevő természeti környezetből.

Váljon természetes igényükké a környezet óvása, védelme, a rend, a tisztaság, a szépség iránti igény.

Községünkben a helyi művészekkel olyan kapcsolatrendszer ápolása, ami óvodánk sajátosságait, illetve az általunk közvetített értékeket kihangsúlyozza.

Feladatunk:

A környezeti kultúra és gondolkodás, természetszeretet kialakítása.

A tapasztalatok, élmények segítsék elő a gyermekek érdeklődésének felkeltését, fokozzák a természet szeretetének és megbecsülésének érzését.

Játékos tevékenységbe ágyazottan: az érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, kreativitás fejlesztésével párhuzamosan az együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, önállóság, kitartás, feladat-és szabálytudat képességének fejlesztése.

Olyan életmód gyökereit igyekszünk lerakni az óvodás korú gyermekekben, amelyekkel a későbbi tapasztalatok, ismeretek feldolgozásához késztetéseket kapnak. Differenciáltan foglalkozunk a képességek, készségek fejlesztésével, az érdelemgazdag nevelői környezet biztosításával és a magatartási szokások kialakításával úgy, hogy megalapozzuk a társadalmi életben való helyállást, az alapműveltséget és a továbbfejlődés igényét.

A környezet szépségének közös megteremtésével formáljuk ízlésüket, alkotói képességeiket. Ezáltal biztosítjuk a gyermeki tevékenységvágy kielégítését is. A tér kialakításának, változtatásának élménye növeli a gyermekek kreativitását. A csoportszoba mozgatható berendezéseit a játékszituációnak megfelelően alakíthatják, a „kuckó készítést” paravánokkal is lehetővé tesszük.

Szoros egységben kezeljük a környezettudatos nevelést, a közösen átélt élmények biztosítását és a különböző alkotó tevékenységeket: az ének-zenei, irodalmi, vizuális és hagyományörzéssel, népszokásokkal kapcsolatos tevékenységek kapcsolatrendszerére fontos jelentőséggel bír.

A nevelés folyamatába a népi kultúra azon elemeit építjük be, amelyek igazodnak a gyermekek életkori sajátosságaihoz és a mindennapi óvodai életet gazdagítják. Ezek révén olyan pozitív élményt élnek át, melyek mintát adnak későbbi életükre. Ezek az élmények elősegítik a kultúra befogadását, azoknak az "ősi" hagyományoknak a tiszteletét ébresztik fel, melyek az otthonhoz, szülőföldhöz, gyökereinkhez kötnek.

A gyermekek környezeti nevelése az egész nap folyamán jelen van, beépül az óvodai nevelés minden mozzanatába, minden tevékenységbe.

A természet kincseit minden évszakban gyűjtjük, melyeket a játékok/tevékenységek során felhasználunk. Zöldségeket, gyümölcsöket, tejtermékeket rendszeresen fogyasztunk.

A reggeli érkezést öleléssel, beszélgetéssel kezdjük a gyermek igényei szerint.

Napirendünkben a közösségépítés fontos pillanatai a „beszélgetőkör” játéka, beszélgetései, melyek során a gyermekeket foglalkoztató aktualitások mellett az anyanyelvi és közösségépítő játékok is helyet kapnak.

A népmesék, népdalok hallgatása szerves része a mindennapoknak.

A zenében a hang és a mozgás mindig együtt jár. Az aktív zenélés legtermészetesebb módja Kodály szerint az éneklés. Feladatunk minél több közös zenei örömet szerezni a gyerekeknek, ezért az éneklés óvodai tevékenységeinkben spontán is megjelenik. A Kodály-módszer kiegészítéseként az „Így tedd rá” módszertani eszköztár játékos mozgásfejlesztését is felhasználjuk a zenés-mozgásos percekben, a szervezett mozgás és az ének-zene, énekes játék, gyermektánc tevékenységekben.

A gyermekek az óvodai tevékenységek során megtanulják kifejezni érzelmeiket, fejlődik felelősségtudatuk, viselkedésük, emberi kapcsolataik.

A mesének, rajzolásnak, festésnek, barkácsolásnak, az énekes játékoknak mindkét csoportban konkrét helye van, a szükséges eszközök a gyermekek által hozzáférhetőek.

A pihenés idején minden gyermeknek állandó helye van.

A rendezvények, ünnepek tervezésénél az óvodás gyermekek életkori sajátosságait maximálisan figyelembe vesszük. Elsődleges az ünnepek hangulata, a gyermekek érzelmeinek elmélyítése, az összetartozás érzésének erősítése.

A helybeli művészek és az óvodapedagógusok, valamint a gyerekek alkotásaiból időszakos kiállítás szervezését tervezzük, melyre a község lakóit is szeretettel várjuk. Ezáltal is kapcsolataink elmélyítésére törekszünk.

8.1. Jeles napok és óvodánk hagyományrendszere

Óvodánk dekorációja tükrözi az aktuális évszakot, eseményt, ünnepet. A természetjárás, az időjárás és a természet változásainak megfigyelése minden évszakban rendszeresen visszatérő tevékenységeink. A tevékenységeken keresztül és az ünnepek alkalmával az életkornak megfelelő műveltségtartalmakat közvetítünk. Az óvoda hagyományrendszerében megjelenik az óvodai tevékenységekben és a falu életében való aktív részvétel egyaránt.

ŐSZ

Ősszel az óvodai diófa alól gyűjtjük a diót, a faleveleket közösen gereblyézzük, játszunk az avarral. Mag és termény gyűjteményt készítünk, melyek a díszítő tevékenységek hasznos elemei lesznek, de a babakonyhában „meg is főzzük őket”, miközben a matematikai tartalmú tevékenységeink hasznos kellekeivé is válnak.

Őszi jeles napok, programok:

- ✚ Mihály-szeptember 29.
- ✚ Barkács-délután a szülőkkel
- ✚ Idősek napja – október – nagycsoportos korú gyermekek részvételével
- ✚ Szüret – felvonulás az érdeklődő szülőkkel és gyerekekkel
- ✚ Állatok világnapja-október 4.
- ✚ Márton-november 11.

TÉL

Az adventi időszak meghatározza a téli tevékenységeket.

Adventi koszorút készítünk, melyen minden héten gyertyát gyújtunk, az adventi kalendárium-ból minden nap új mese kerül elő.

A Mikulást versekkel és dalokkal várjuk.

Luca búzát vetünk, a nagyfiúk kucsmában, bundában lucáznak az iskola és a hivatal épületében.

Asztaldísz, ablakdísz, karácsonyfadíszeket barkácsolunk.

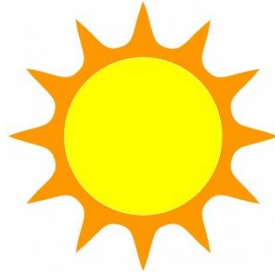
A gyerekekkel közösen sütjük a karácsonyi mézeskalácsot, melyet a közös karácsonyi ünnepváró délutánunkon a szülőkkel, vendégekkel közösen el is fogyasztunk. Az óvoda karácsonyfáját a nagycsoportos gyerekek díszítik fel.

Farsangi időszakban változatos technikákkal álarcokat készítünk, versenyjátékokat, farsangi mulatságot szervezünk.

Madáretetőinket az óvoda ablakához közeli fára helyezzük, gondoskodunk a madarak téli etetéséről, közben pedig megfigyeljük őket.

Téli jeles napok, programok:

- ✚ Advent
- ✚ Miklós-december 6.
- ✚ Luca-december 13.
- ✚ Karácsony az óvodában
- ✚ Falu karácsonya – nagycsoportos korú gyermekek részvételével
- ✚ Vízkereszt-január 6.
- ✚ Farsang
- ✚ Óvodai jótekonysági bál (szülőkkel, helyiekkel)

TAVASZ

Március 15-hez kapcsolódóan a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően megemlékezünk nemzeti ünnepünkről, lovas/katonás játékokat játszunk, nemzeti színű zászlót festünk, ruhánkra kokárdát tűzünk, az óvoda platánfája körül énekelünk, mondókázunk.

Húsvét előtt a fiúk locsolóverseket tanulnak, megismertetjük a gyerekeket és szüleiket a tojásberzselés technikájával.

Május 1-én májusfát állítunk a szülőkkel közösen, május végén pedig ki is táncoljuk.

Pünkösöd előtt a nagylányok a pünkösdi királynéval pünkösdölnek, a nagyfiúk közül versengéssel dől el, ki lesz az óvoda pünkösdi királya.

Tavaszi jeles napok, programok:

- ✚ Március 15.
- ✚ Víz világnapja-március 22.
- ✚ Húsvét
- ✚ Ovi-nyitogató – nyílt nap a leendő kiscsoportos gyermekeknek és szüleiknek
- ✚ Föld napja-április 22.
- ✚ Gasztronómiai nap – nagycsoportos korú gyermekek részvételével
- ✚ Májusfa-állítás – apukák segítenek a fa állításában
- ✚ Madarak és fák napja-május 10.
- ✚ Pünkösöd – pünkösdi király-választás
- ✚ Májusfa-kitáncolás – szülőkkel közös tánc, a fa kidöntése
- ✚ Évzáró/Ballagás
- ✚ Falunap – nagycsoportos korú gyermekek részvételével
- ✚ Gyermekhét
- ✚ Környezetvédelmi világnap-június 5.

A nyári időszakban a korábbinál is nagyobb hangsúlyt kap a szabad játék. Játsszunk a homokban, vizezünk, sarazunk, agyagozunk. A párapu alatt hűsölünk, megfelelő időjárás esetén járjuk a természetet, megfigyeljük szépségeit, változásait. Változatos óvodai tevékenységekkel igyekszünk a nyarat is tartalmassá, élménydússá tenni a gyermekek számára.

9. Az óvodai élet tevékenységformái, az óvodapedagógus feladatai

A környező világról a játékon keresztül közvetíthetjük a legtöbb ismeretet a kisgyermek felé. A játék a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek minden nap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul kell kielégülnie.

Játék, játékba integrált tanulás

A komplex esztétikai nevelés tartalmi megvalósulásának óvodai színtere a játék, mely az óvodás korú gyermek alapvető, mindennapjait átfogó, legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

A játék nemcsak azért kitűnő talaja a fejlesztésnek, mert általa szinte észrevétlenül tanul a gyermek, hanem azért is, mert a játékban kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket. Ugyanakkor megoldási módokat kaphat bizonyos élethelyzetekben való viselkedésre, megnyugodhat, kiélheti szorongásait, problémáit és újraélheti kellemes élményeit.

A játék olyan komplex tevékenységforrás, melyet tudatosan használunk fel a nevelés folyamatában célunk eléréséhez. Nagyon fontosnak tartjuk olyan hangulatok, ingerek, tárgyi lehetőségek megteremtését, melynek hatására a gyermek spontán játéka, tevékenysége önmagától beindul. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy nincs szükség az általunk kezdeményezett vagy irányított játéktevékenységre, hiszen az óvodás gyermek kifejezetten igényli a felnőttel való együttjátszást.

Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását - utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd mikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad.

Feladatunk megfigyelni a gyermek játékát, felhasználni azt saját nevelési célunk elérése érdekében és szükség esetén indirekt módon befolyásolni.

Napirendünk rugalmas, megfelelő időt biztosít a játéktevékenységekre.

A játék és tanulás, illetve a tevékenységekben megvalósuló tanulás teljes mértékben összekapcsolódik óvodás korban.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése.

Játék közben játékosan, szinte észrevétlenül tanul a gyermek, tehát a játék az óvodai tanulás egyik legfontosabb színtere, de nem kizárólagosan az.

A nevelési folyamat egésze alkalmas arra, hogy spontán vagy irányított módon tanuljon a kisgyermek. A több érzékszervet igénybe vevő tapasztalás és a sokoldalú cselekedtetés mindennél fontosabb az óvodás korú gyermek fejlődésének szempontjából. Azok a tanulási tapasztalatok, melyeket óvodás korban szereznek a gyermekek, hatással lehetnek az iskolai tanuláshoz való viszonyukra is.

Az óvodában a tanulás folyamatos, a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

A tanulási tevékenység esetén is azt szeretnénk elérni, hogy örömmel és önként vegyen részt ebben a folyamatban a gyermek. A sikerélmény biztosítása elsődleges a tanulási folyamatban.

A nevelés egészén belül megvalósuló tanulás formái az óvodában:

- ✚ az utánzásos minta- és a modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása
- ✚ a spontán játékos tapasztalatszerzés,
- ✚ a játékos, cselekvéses tanulás,
- ✚ a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- ✚ az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- ✚ a gyakorlati problémamegoldás.

Feladatunk a tanulással kapcsolatban:

- * értelmi képességek fejlesztése,
- * a gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának, sokoldalú érdeklődésének kielégítése,
- * lehetőséget kínálni a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, kutatás örömeit,
- * a játékhoz szükséges élmények biztosítása, valamint a gyermek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenység biztosítása,
- * a gyermek önállóságának, figyelmének, kitartásának, feladattudatának fejlesztése,
- * segítségnyújtás olyan tapasztalatok szerzéséhez, amelyben saját teljesítőképességét is megismerheti a gyermek,
- * megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) tanulási folyamatok tervezése, szervezése,
- * dicséret, buzdítás, pozitív megerősítés.

A külső világ tevékeny megismerése

Legfőbb célunk a természeti és társadalmi környezethez fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása, a természethez kapcsolódó hagyományok, népszokások megismertetése, felelevenítése, a környezetben látható, tapasztalható mennyiségi, alaki, nagyságbeli, sík- és térbeli viszonyok felfedezése.

Megfigyeljük az évszakok változásait, jellemző színeit, az időjárási jelenségeket. Sétálunk az óvoda környékén. Ismerkedünk az állatokkal, rácsodálkozunk a szép kertekre, fákra, bokrokra, virágokra. Sétáink közben a természet kincseit gyűjtögetjük, megismerjük a faluban megtalálható háziállatokat, megfigyeljük jellemzőiket, beszélgetünk hasznukról. Gyakran sétálunk a közeli erdőbe, a patak-és tópartra az évszakok változásainak megfigyelése céljából. Figyeljük a környezetünkben élő madarakat, hallgatjuk hangjukat. Figyelemmel kísérjük az időjárásjósoló napokat is. Összefüggéseket keresünk az időjárás és a természet változásai, valamint az emberek tevékenységei között. Elsajátítjuk a gyalogos közlekedési szabályokat.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is. A természet nyújtotta tapasztalatszerzést Kaposváron a Megyei Múzeum és az Erdők háza múzeumpedagógiai foglalkozásai egészítik ki.

A környezet megismerése során a gyermekek észrevétlenül jutnak matematikai tartalmú ismeretekhez is, amelyeket a későbbiekben tevékenységeikben alkalmaznak.

A séták alkalmával a természeti és az ember által alkotott világ színeit, formáit, méreteit megfigyelik, összehasonlítják. A terméseket, terményeket, kavicsokat, csigaházakat, fadarabokat folyamatosan gyűjtjük, csoportosítjuk, számláljuk, sorba rendezzük. A sétákon és mozgás közben gyakoroljuk az irányokat.

Verselés, mesélés

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak.

A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. Különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan, a meshallgatás elengedett intimállapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg.

Mesehangulatot teremtünk, melyet a csoportokban dolgozó óvodapedagógusok alakítanak ki (mesesarok, mesepárna, gyertya, „hívó-dal”) Az irodalmi élmények feldolgozását különböző eszközök, anyagok, barkácsolási lehetőségek biztosításával segítjük elő.

A gyakori ismétlést, a mese többszöri feldolgozását kedvelik az óvodások, kedvelt tevékenységük a bábozás, ezt szem előtt tartjuk.

Nem teszünk különbséget a kezdeményezés vagy az elalvás előtti mese között. Mindkettő fontos a maga helyén és idején.

A mesékkel a gyermekek esztétikai érzékét formáljuk; a grammatikailag helyesen, szemléletesen, élményszerűen előadott mese esztétikai élményt nyújt. A bábokkal, dramatizálási kellékekkel is esztétikai érzékét formálunk. A mese- vers kezdeményezések anyaga változatos, gerincét a magyar népmesekincs megismertetése adja, de a klasszikus és kortárs irodalmi műveknek egyaránt helyet adunk.

Lehetőséget teremtünk a gyermekek önálló vers és mesemondásához. Elősegítjük, hogy megfelelő eszközökkel el is játszassák a gyermekek a nekik tetsző meséket.

Ének- zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodai zenei nevelésnek jelentős hagyományai vannak. A magyar népdalok, mondókák, gyermekdalok világa ma is élő és felhasználható hagyomány. Szinte valamennyi ünnepünkhöz kapcsolódik olyan dalanyag, melyet megismertethetünk a gyermekekkel.

A zenei nevelés az érzelmeken keresztül hat a gyermekre. Hatására a gyermek szeret énekelni, játszani, dúdolgatni és szívesen hallgat zenét.

Az ének- zene és az ehhez kapcsolódó mozgás ugyanúgy az óvodai mindennapok része, mint a napi mesélés, mozgás, vagy a séták és kirándulások. Tehát ez a tevékenység sem korlátozható csupán a foglalkozások időtartamára. Napközben bármikor adódhat lehetőség éneklésre, mondókázásra, vagy énekes játékok játszására.

A komplex foglalkozások összefoglalják, elmélyítik a gyermekek ismereteit és alkalmat adnak a képességek fejlesztésére.

A környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermekeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát.

A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek- néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismertetését, tovább élését segítik; az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások, a komolyzenei művek hallgatása is beépül az ének-zenei tevékenységekbe.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermek személyiségének fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Feladatunk elsősorban az, hogy biztosítsuk a zavartalan és sokrétű tevékenykedés külső feltételeit az egész nap folyamán. A gyermekek számára megszokott és elérhető helyen áll rendelkezésre mindenféle anyag és eszköz, amivel a gyermek fantáziájának megfelelően alkothat, dolgozhat.

A tevékenységek megszervezéséhez kitűnő pedagógiai alapot adnak a közös élmények, az évszakok változásai, a természet szépségei, az ünnepek.

Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

A gyermekek alkotásait a csoportszobában, valamint az öltözőben is kiállítjuk, hogy a gyermekek közösen is megcsodálják egymás alkotásait. Ezek a gyermekmunkák épületünk díszei is egyben, hiszen igazodnak az aktualitásokhoz-évszakhoz, élményhez, ünnephez egyaránt.

A mozgás

A mozgás a fejlődő gyermek természetes szükséglete, ezért mindennapjainkban sokrétűen elégítjük ki a gyermekek mozgásigényét. Olyan feltételeket teremtünk, amelyekben a gyermekek mozgásöröme, aktivitása kiteljesedik.

Az irányított testnevelés foglalkozást tornaszobánkban szervezzük. Az örömteli mozgás feltétele a megfelelő öltözet, az érzelmi biztonság, a meghitt kapcsolat óvónő és gyermek között. Biztosítjuk a gyermekek számára a mozgásélmény sokirányú megtapasztalását, engedjük őket bátorságuk szerint kísérletezni, a szabályok betartásával.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A gyakorlatokat, mozgásos játékokat differenciáltan, a gyermekek egyéni képességeit figyelembe véve tervezzük.

A mozgás szervezeten több formában is megvalósul: a mindennapos játékos mozgás a csoportszobában és az udvaron, a tornaszobában szervezett irányított mozgás keretein belül, valamint az udvari szabad játék során, séták, kirándulások szervezésével.

Munka jellegű tevékenységek

Célunk, a munka jellegű tevékenységek megszerettetésén keresztül olyan készségek, képességek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, tapasztalatszerzését.

Feladatunk a különböző típusú, munka jellegű tevékenységek tervezése, szervezése, azok fel-tételének biztosítása, folyamatos, konkrét, reális értékelése.

A személyiség sokoldalú fejlesztésének fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és a munka jellegű játékos tevékenység.

A munka által fejlődik értelmi képességük, s a gyakorlás során egyre pontosabbá válnak a munkához szükséges készségek, erősödik kezdeményező készségük, együttműködési képességük. Gyermekeink elsősorban saját szükségletük kielégítése miatt, de a közösségért is vállalnak munka jellegű feladatokat. Munkájuk eredményét ők és mások is egyaránt tapasztalják.

E tevékenység magában foglalja a naposságot, az óvoda, a csoport és az egyén mindennapi életével kapcsolatos állandó vagy alkalmoszerű munkákat és a növénygondozást.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek munkája mindig önkéntes, szabadon választott tevékenység legyen, melyet szívesen végeznek. A gyermeki munkákat tudatosan tervezzük, szervezzük, figyelembe vesszük a gyermekek életkori és egyéni sajátosságait.

A gyermekek tudják és érzik, hogy munkájukat mi felnőttek igényeljük, elismerjük. Minden lehetőséget megragadunk a dicséretre, szükség esetén a biztatásra.

10.A nevelés tervezése és időkeretei

Saját szerkesztésű óvodai csoportnaplóban tervezzük pedagógiai munkánkat, mely a törvényi előírásoknak megfelel.

Az éves tervet háromhavonta, az évszakok váltakozásához igazodva konkretizáljuk.

A cél és a feladatok ismeretében a fejlesztést a nevelési tervben féléves periódusokban gondoljuk át. A tematikus tervek két hétre készülnek, de – amennyiben az óvodapedagógusok úgy látják, a témák kibővülve megismétlődhetnek.

A gyermekek folyamatos megfigyelése, az óvodások élményeinek meghallgatása és közös élmények nyújtása a tervezés előkészítő folyamatához tartozik.

Terveinket rugalmasan kezeljük, a gyermekek spontán ötleteinek, élményfeldolgozásainak helyt adunk.

A tervezésnél nem az ismeretanyag növelésére, hanem a több alkalommal, sokoldalúan, különböző nézőpontokból való megközelítésre helyezzük a hangsúlyt.

A fejlesztés módszere

A fejlesztés módszere az egyénre szabott differenciált fejlesztés a csoport keretein belül. Az óvodapedagógus dönti el, hogy adott esetben kötetlen kezdeményezés vagy kötött tevékenységi forma keretein belül kívánja elképzeléseit megvalósítani. Hetente egyszer a mozgás tevékenységi forma kötötten valósul meg a tornaszobában, természetesen a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve.

A fejlesztést, a tevékenység formáját nem a gyermekek életkora, hanem fejlettségi szintje határozza meg. A gyermekek önállóan, spontán szerzett tapasztalatai nagyon jó kiindulópontot jelentenek az óvodapedagógus számára a tudatos, irányított tapasztalás megszervezéséhez.

A nevelőmunka elemzése és értékelése az óvodapedagógus folyamatos feladata, az értékelés tapasztalatai adnak támpontokat a nevelőmunka tervezésének irányvonalairól.

A fejlesztés kerete

A teljes nevelési folyamat a gyermeki tevékenységre, önállóságra, döntési helyzetekre, sokoldalú tapasztalatszerzésre épül.

A nevelési folyamatba szervesen illeszkedő tanulási folyamat:

- önálló és irányított tapasztalatszerzés,
- kötetlen és kötött tevékenységek komplex rendszere.

A nevelés időkeretei

A nevelés céltudatos megtervezése során alakítjuk ki a gyermekek óvodai életrendjét.

A heti rend és a napirend az a szervezeti keret, ami biztosítja a gyermek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai környezetet. A gyermek egészséges fejlődéséhez biztosítjuk a mozgásos tevékenységeket és a pihenést.

A napirenden belül a legtöbb időt a gyermekek legfontosabb tevékenysége, a játék kapja. A szabad levegőn való tartózkodás ugyancsak beilleszthető a játéktevékenység egész napos folyamatába.

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, melyek megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermekek együttműködő képességét,

feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos, mikrocsoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

A napirend biztonságot, támpontot ad és állandóságot jelent a gyermekek számára, de - ha ezt indokoltnak látjuk - rugalmasan kezeljük.

A napirend általános időkeretei az óvodában

- 7-8.30-ig folyamatos érkezés az óvodába
- 9-ig játék, szabadon választott tevékenység, kezdeményezések, zenés-mozgásos percek
- mosdóhasználat, tízórai
- beszélgetőkör, kezdeményezések, szabad játék, játékos tevékenységszervezés, szabad mozgás az udvaron, kirándulások
- 11.45 mosdóhasználat, ebéd
- mosdóhasználat, pihenés
- 15.00 ébredés, mosdóhasználat, uzsonna
- szabad játék a csoportszobában, jó idő esetén az udvaron

Heti rend

A heti rend a napirendhez hasonlóan a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportban és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével az óvodások napi életének megszervezéséhez.

A heti rend összeállításánál figyelünk arra, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására. A rugalmasság, a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti, hogy a heti rend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen.

Az óvónő feladatai a nevelőmunka dokumentálásával kapcsolatban:

- A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció, melynek tartalma: a gyermek anamnézis lapja, a beszoktatás tapasztalatai, a gyermek fejlődésének nyomon követése, SNI, BTM, HHH gyermekek fejlesztési terve, gyermekmunkák, feladatlapok, szakvélemények
- Éves tanulási terv – 3 havi időszakra tervezve
- Nevelési terv (a csoportok szokásrendszerének tervezése) félévente, értékeléssel
- Tematikus terv-a tevékenységekben megvalósuló tanulás tervezése és értékelése, kéthetente

11. A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

– Kimeneti jellemzők

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget.

A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek szükségesek: *testi, lelki és szociális érettség*, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához.

- ❖ A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak a testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
- ❖ A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.

Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

- ❖ A szociálisan egészségesen fejlett gyermek, kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására. Képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolat-teremtésre felnőttel, gyermekkel egyaránt. Egyre több szabályhoz képes alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségleteit. Feladattudata kialakulóban van, amely a feladat megértésében, feladattartásában, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg. Kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

Egészséges életmód alakítása – Kimeneti jellemzők
<ul style="list-style-type: none"> * A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermek teljesen önállóan végzi el a gondozási műveleteket: wc-használat, kézmosás, fogmosás, fésülködés, zsebkendő használata). * Igényes önmagával (külsőjével) és környezetére, megjelenik a szépre, esztétikusra való törekvés. * A kultúrált étkezési szokásokat betartja, esztétikusan megteríti. * Az idősjárás és az öltözködés összefüggéseit felismerve önállóan, megfelelő sorrendben öltözködik, cipőjét beköti. * Szívesen tartózkodik a szabad levegőn.
Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés – Kimeneti jellemzők
<ul style="list-style-type: none"> * Elfogadja és alkalmazza a csoport szokás-és szabályrendszerét * Ismeri szűkebb és tágabb környezetét, kötődik szülőföldjéhez * Szociális érzékenysége kialakult, empatikus, elfogadó. * Észreveszi, ha valakinek szüksége van segítségre, keresi a segítségnyújtás lehetőségeit. * Örül a közösen elért sikereknek, képes az együttműködésre, az alkalmazkodásra. * Feladatokat vállal a közösségben. * Kialakult konfliktuskezelő képessége. * Kudarctűrő képessége megfelelő, feladattudata kialakult. * Képes cselekedeteit, érzelmeit szabályozni. * Tisztelettudó felnőttekkel és gyermekekkel egyaránt.
Anyanyelvi, értelmi fejlesztés – Kimeneti jellemzők
<ul style="list-style-type: none"> * Kialakult beszédfigyelemmel rendelkezik. * Szívesen és érthetően kommunikál társaival és a felnőttekkel egyaránt. * Gazdag szókinccsel rendelkezik. * Érdeklődik a feladatok iránt, az óvodai tevékenységekben keresi a feladathelyzeteket, melyekben aktívan, kitartóan részt is vesz. A feladatokat önállóan végzi. * Képes a gondolkodási műveletek pontos végrehajtására.

Játék – Kimeneti jellemzők
<ul style="list-style-type: none"> * Önállóan képes kialakítani a játékhoz szükséges helyet, kiválasztani a hozzá kapcsolódó eszközöket, képes azok kreatív felhasználásra. * Szívesen játszik szerep-és szabályjátékot. A szabályok betartására képes és ezt társaitól is elvárja. * Konstruáló játékában bonyolult alkotásokat is képes létrehozni. * Képes szervezett együttműködésre, szerepet vállal, elfogadja társai véleményét.
A külső világ tevékeny megismerése – Kimeneti jellemzők
<ul style="list-style-type: none"> * Ismeri, óvja környezetét, észreveszi a természetet veszélyeztető tényezőket. Kialakultak azon szokásai, amelyek a természet védelmét szolgálják. * Ismeri és képes megnevezni családtagjait, személyes adatait. * Ismeri és megnevezi testrészeit. * Felismeri az ok-okozati összefüggéseket, a napszakok, évszakok jellemzőit és a hozzá kapcsolódó tevékenységeket. * Képes fogalomalkotásra, a fogalmakhoz tartozó elemek besorolására, következtetések levonására. * Megnevezi a színeket és azok árnyalatait. * Kialakult számfogalma van, tisztában van a mennyiségbeli, térbeli, formai viszonyokkal. * Ismeri és betartja az elemi közlekedés szabályait. * Ismeri a szülőföld helyi hagyományait, a családi, természeti, tárgyi kultúra értékeit.
Verselés, mesélés – Kimeneti jellemzők
<ul style="list-style-type: none"> * Szereti, várja és igényli a mesét, figyelmesen végighallgatja. * Szívesen vállalkozik a mesék, mondókák, versek elmondására. * Szívesen mesél, bábozik, dramatizál. * Tud képről meséket kitalálni, képes az önkifejezésre.
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc – Kimeneti jellemzők
<ul style="list-style-type: none"> * Örömmel, élvezettel vesz részt az énekes játékokban. * Tud egyedül énekelni, önállóan is kezdeményez énekes játékot. * Érti az egyenletes lüktetést és a ritmust. * Tud egyszerű ritmust visszatapsolni, mozgást rögtönözni.

<ul style="list-style-type: none"> * Rendelkezik életkorának és egyéni képességeinek megfelelő alapvető zenei ismeretekkel (zenei fogalompárok, dallamfelismerés, a ritmushangszerek helyes használata).
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka – Kimeneti jellemzők
<ul style="list-style-type: none"> * Egyéni módon tudja megjeleníteni élményeit, elképzeléseit. * Ismeri és alkalmazza a megismert technikákat. * Alkotásaira jellemző a témák változatossága, a gazdag színvilág, a részletesség. * Építésben, téralakításban aktívan, kreatívan részt vesz. * Örül az egyéni és közösen készült produktumoknak, értékelését meg tudja fogalmazni.
Mozgás – Kimeneti jellemzők
<ul style="list-style-type: none"> * Mozgása harmonikus, összerendezett. * A térben helyesen tájékozódik. * Képes változó tempójú és irányú mozgás végzésére. * Állóképessége, kitartása, egyensúlyérzéke életkorának megfelelő. * Finommotorikus képessége alkalmassá teszi a kéziszerek megfelelő használatára. * Képes a csoporttal történő együttmozgásra. * Örömmel vesz részt a közös mozgásos játékokban.
Munka jellegű tevékenységek – Kimeneti jellemzők
<ul style="list-style-type: none"> * Szívesen segít a felnőtteknek és társainak. * A munkaeszközöket rendeltetésszerűen használja. * Munkatevékenysége kitartó, megbízható. * Szívesen vállalkozik kisebb megbízatások teljesítésére. * Képes önállóan ellátni az önkiszolgálás, a gondozási, a naposi munka tevékenységeit. * Ügyel saját és környezete rendjére. * Elismeri saját és mások munkáját.

12. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése

A differenciálás az a pedagógiai szemlélet, amely érzékenységet és egyfajta bánásmódot is jelent, amellyel odafordulunk, viszonyulunk a gyermek másságához és ennek érdekében fejlesztésükhöz a legmegfelelőbb pedagógiai módszereket választjuk. **A differenciált, személyes bánásmód az óvodai élet minden mozzanatában jelen kell, hogy legyen.**

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi, mozgássérült, hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, ill. a kiemelt képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos, egyéni törődést igényelnek, szükség esetén megfelelő szakemberek- pszichológus, gyógypedagógus, logopédus (utazó gyógypedagógiai hálózat szakembereinek) - közreműködésével.

12.1. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek

Minden gyermek tehetséges valamiben, ezt a tehetségét fel kell fedoznünk. Az optimális egyéni tehetséggondozást a játéktevékenység biztosítja, a fejlesztést speciális egyéni és mikrocsoportos formában valósítjuk meg a csoporton belül, ahol egyszerre fejleszthetjük a gyermek személyiségét és képességeit, valamint erős és gyenge oldalát.

Feladatunk:

- A gyermek személyiségének figyelembevételével átlagon felüli adottságaik, kreativitásuk, motivációjuk felfedezése, személyiségük optimális fejlesztése, önmagukhoz mértén tehetségük kibontakoztatása.
- A gyermek együttműködésének, társas kapcsolatainak, kommunikációjának fejlesztése.

12.2. Sajátos nevelési igényű gyermek az óvodánkban

Sajátos nevelési igényű az a gyermek, aki a Szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleménye alapján:

- Testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességgel küzd.

- A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd.

Irányelveink

Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

Óvodánk vállalja: beszéd fogyatékos, enyhe értelmi fogyatékos, enyhén látási fogyatékos, enyhe fokban hallássérült gyermekek integrált nevelését, amennyiben a Szakértői Bizottság véleménye alapján a gyermek integráltan nevelhető. Az integráció során az intézmény minden dolgozója szorosan együttműködik.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A gyermekek habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a Szakértői bizottság szakértői véleménye. Az óvodai nevelőmunka során figyelemmel kell lenni arra, hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti;
- a gyermek iránti elvárást fogyatékoságának vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg;
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják.

A rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és/vagy csoportos fejlesztés elsősorban gyógypedagógiai kompetencia, amely kiegészül a társszakmák - pszichológiai, orvosi - terápiás együttműködésével. Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek fogyatékoságának, pszichés fejlődési zavarának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár, konduktor, konduktor-óvodapedagógus, konduktor-tanító, terapeuta, pszichológus, orvos együttműködése szükséges.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- A fogyatékoság típusa, súlyossága.
- A fogyatékoság kialakulásának, diagnosztizálásának és a speciális ellátás megkezdésének ideje,
- korai fejlesztésben és gondozásban részesült gyermek esetében a korai időszak fejlődésmentese.
- A gyermek
 - életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
 - képességei, kialakult készségei,
 - kognitív funkciói, meglévő ismeretei,
 - családi háttere.

Mindezek alapján a fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek és az értelmi képességek fejlesztését. Az egyes fogyatékosági típusok függvényében más-más terület kap nagyobb hangsúlyt.

Óvodánk gondot fordít arra, hogy a sajátos nevelési igényű gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez.

Az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, terapeuta segíti (módszertani intézmény, utazó gyógypedagógiai hálózat). Közreműködése kiterjed a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésére, a fogadó óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésére és

folyamatos tanácsadásra, mely az óvodai nevelőmunkán túl a szülők és az óvoda együttműködésére is kellő hangsúlyt helyez.

Az integráltan fejlesztett gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői bizottság javaslatot tesz.

Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedése, egyenlő hozzáférése a foglalkozásokhoz, önmagához mért fejlődése tekinthető, melynek eredményes megvalósításához, az együttneveléshez elengedhetetlen a szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógusi személyiség.

Az együttnevelés megvalósításában érvényesül a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, eltérő mértékéhez, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.

A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus

- egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- a foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a gyermek fejlődésének elemzése alapján - szükség esetén - eljárásait megváltoztatja, az adott szükséglet-hez igazodó módszereket megválasztja,
- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
- együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A gyermek fogyatékoságának, autizmus spektrum zavarának vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának típusához igazodó szakképesítéssel rendelkező szakirányú végzettségű gyógypedagógus az együttműködés során:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek haladását,
- javaslatot tesz gyógypedagógia-specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására, az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra, a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására,
- segítséget nyújt a szükséges speciális (segéd)eszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzés lehetőségéről,
- együttműködik az óvodapedagógusokkal, figyelembe veszi a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,
- segít a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolásában,
- kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával,
- részt vesz a befogadó közösség felkészítésében,
- részt vesz az óvodai foglalkozások és tevékenységek adaptációjában.

Az integrált nevelésben részt vállaló óvodák - a köznevelés-fejlesztési tervekben meghatározott feladatellátás szerint - vehetik igénybe az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét.

A látássérült gyermek

A látássérült gyermek látásteljesítménye (vízusa) az ép látáshoz (vízus: 1) viszonyítva két szemmel és korrigáltan (szemüveggel) is 0-0,33 (0-33%-os látásteljesítmény) közötti. Látássérült az a gyermek is, akinek látótere - tekintése fixációs pontjától mindkét irányban legfeljebb 10°, azaz teljes szélességében legfeljebb 20°.

A látássérült gyermekek a nevelés-oktatás szempontjából lehetnek: vakok, aliglátók és gyengénlátók. A speciális, gyermekekre szabott pedagógiai program meghatározója a látásélesség mellett: a látássérülés kóroki tényezője, a látássérülés bekövetkeztének időpontja, és a

látássérüléshez esetleg csatlakozó egyéb fogyatékoság, rendellenesség. A látási kontroll hiányosságainak korrigálására minden látássérült gyermek esetében segíteni kell a részvételt a közös játékban, a közösséghez való alkalmazkodást, a viselkedési formák megtanulását és gyakorlását, a közösség előtti szereplést.

Kiemelt hangsúlyt kap az önkiszolgálás megtanítása, a tárgyak és helyük megismertetése, a rendszeretet, a higiéné, különösen a szem és a kéz tisztán tartása.

Az óvodai nevelés során mindvégig figyelembe kell venni a látássérült gyermek fizikai terhelhetőségének korlátait, különös tekintettel az adott szembetegségre.

Az önkiszolgálás terén életkoruk és sérültségük mértéke szerinti önállóság kialakítása a cél. A környezetük valóság-hű megismerése széles körű érzékeltetéshez, a biztonságos téri tájékozódás támpontokhoz kötöten valósítható meg. Az eszközök kiválasztásánál - színek helyett - elsődleges szempont a jól tapinthatóság biztosítása. A környezet kialakításakor tapintható jelzések alkalmazása, a bútorok lehetőség szerinti állandó rendje javasolt.

A gyengénlátó gyermekek (vízus: 10%-os látásteljesítménytől 33%-ig) főleg látásuk útján tájékozódnak a világban, de az ép látásúakhoz képest sokkal közelebről, kisebb térben tudják azt használni. Nevelésük speciális optikai eszközök segítségével a vizuális megismerés útján történik, de jelentős szerep jut a nevelésben a többi, elsősorban a hallási és tapintási analízátor kompenzatív működésének is. Kiemelten fontos a testtartási hibák megelőzése, a helyes testtartás megtanítása, az ehhez szükséges környezet (pl. dönthető asztallap, egyéni megvilágítás) biztosítása.

A gyengénlátó gyermek fejlesztésének kiemelt területei az óvodában

A gyengénlátó gyermek gondolkodás- és beszédfejlődését a látásos élmények hiányossága jelentősen befolyásolja, ezért különösen fontos a környezet vizuális megismertetése.

Területei:

- Látásnevelés: a látás használatának megtanítása a távoli és a közeli környezetben.
- A nagymozgás fejlesztése: mozgáskoordináció, mozgásbiztonság.
- Térbeli tájékozódás a látás felhasználásával.

- A finommozgás fejlesztése: a kézügyesség fejlesztése, az írás előkészítése.
- A látás-mozgáskoordináció fejlesztése: finom- és nagymozgások esetében egyaránt.

Az érzékelés egyéb területeinek fejlesztése

- A hallási figyelem és megkülönböztető képesség segíti a tájékozódást, tanulást.
- A tapintás által szerzhető információk kiegészítik a tárgyak tulajdonságairól szerzett ismereteket.

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében meghatározó és kívánatos a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél. Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről.

Beszéd fogyatékos gyermek: nyelvfejlődési és beszédzavarok óvodáskorban

Beszéd fogyatékos gyermek esetén a receptív vagy expresszív beszéd/nyelvi képességrendszer szerveződésének fejlődési eredetű vagy szerzett zavara miatt az anyanyelv elsajátítás folyamata akadályozott, a gyermek életkorától eltérő. A beszéd fogyatékos gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia, a folyamatos beszéd zavarai, logofóbia, centrális eredetű szerzett beszédzavarok, orrhangzós beszéd), illetve a beszédproblémákhoz társuló megismerési nehézségek és viselkedés zavarok miatt eltérően fejlődik.

Beszéd fogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít.

A beszéd fogyatékos gyermek óvodai nevelését megelőzheti a korai fejlesztés.

A nyelvfejlődési és beszédzavarok az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjében a beszédértés és észlelés nehézségében, kifejezőkészség nehézségében (szegényes szókinccs, grammatikai

fejletlenség), a beszédszerveződés nehézségében (mondatalkotási készség nehézsége, összefüggő beszéd kialakulatlansága), a beszédszervi működés gyengeségében, a beszédhangok tiszta ejtésének hiányában, az írott nyelv elsajátításának nehézségeit előjelző kognitív képességzavarban (fonológiai tudatosság, taktilis, vizuális észlelés, verbális emlékezet zavarai), a verbális tanulás lassú fejlődésében nyilvánulhatnak meg.

A beszéd- és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképességzavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, az aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó fejlesztési környezetben valósulhat meg a gyermek komplex állapotfelmérése alapján. A gyermek egyéni képességeihez igazodó intenzív fejlesztőmunka során fontos, hogy az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel tegyük lehetővé, amely segíti a társas kapcsolatok kialakulását és a személyiség fejlődését is.

Az óvodai nevelés, fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladat az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása, az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában. A speciális nevelés keretében biztosított fejlesztés segíti az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérését. A gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatni kell, a gyermek fejlesztése a szülőkel való együttműködés keretében, egyéni fejlesztési terv alapján valósulhat meg.

Azoknál a beszéd fogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszéd fogyatékosághoz a testi érzékszervi- és pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes fejlesztés a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációjával valósulhat meg.

A hallássérült gyermek

A súlyos fokban hallássérült - siket - és a kevésbé súlyosan vagy közepes fokban hallássérült - nagyothalló - gyermekek hallásvesztése a főbb beszédfrekvenciákon olyan mértékű, hogy ennek következtében a beszédnek hallás útján történő megértésére nem, vagy csak részben képesek. A halláskárosodás miatt - az állapot fennmaradása esetén - bizonyos esetekben - teljesen elmarad, vagy erősen sérül a beszéd és a nyelvi kompetencia. Az előzőek miatt korlátozott a nyelvi alapokon történő fogalmi gondolkodás kialakulása, aminek következtében módosul a gyermek megismerő tevékenysége, esetenként egész személyisége megváltozik. A legkorábbi életkortól alkalmazott orvosi-egészségügyi és speciális pedagógiai ellátás együttes megvalósításával a súlyos következmények csökkenthetők.

A kevésbé súlyos- vagy közepesen fokban hallássérült (nagyothalló) és a korai életkorban cochlea implantált kisgyermekek képessé válhatnak a hallásra épített kommunikációra.

A nyelvi és pszichoszociális fejlettség kedvező esetben olyan szintű lehet az óvodás kor kezdetére, hogy a hallássérült kisgyermek egy része további speciális segítséggel, halló társaikkal együtt vehetnek részt az óvodai nevelésben.

A hallássérült gyermekek óvodai nevelésének központi feladata - a korai pedagógiai és audiológiai gondozásra építve - a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése. A fejlesztés eredményességét döntően meghatározza, hogy a gyermek az óvodába lépés időszakában milyen beszédmegértési, beszédkészleteti állapotban van. Ez függ a hallásállapottól és a beszéd kialakulását egyénenként is nagymértékben és eltérő módon befolyásoló egyéb tényezőktől (például kognitív és pszichés állapot, szociokulturális környezet korai és optimális pedoaudiológiai ellátástól stb.).

Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az óvoda egész napi tevékenységében megjelenik. Minden, a szocializációt hatékonyan segítő munkajellegű tevékenységbe be kell vonni a hallássérült gyermekeket.

A fejlesztés feladatai

A nagyothalló - gyermekeknél a beszéd tartományban mért hallásvesztés 30-45 dB közötti, középsúlyos esetben 45-65 dB közötti, súlyos esetben 65-90 dB közötti hallásvesztést mutatnak ki. A nagyothalló óvodás korú gyermekek az emberi beszéd, a környezeti hangok

korlátozott felfogására, differenciálására képesek. Beszédfejlődésük késve, általában spontán (hallókészülék segítségével vagy anélkül), esetenként azonban csak speciális segítséggel indul meg.

A nagyothalló gyermekek óvodai fejlesztésében hangsúlyt kap a nyelvi kommunikáció megindítása, és/vagy fejlesztése a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése, a beszédértés, a szókincsfejlesztés, a szintaktikai elemek nyelvhasználatba építése, a beszédérthetőség folyamatos javítása, melynek eredményeként a nagyothalló gyermekek különböző mértékben közelítik meg a halló társak nyelvi teljesítményét.

A hallássérült kisgyermek eredményes fejlesztésének feltétele a gyermeket körülvevő környezet minden elemében a nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása, szükség esetén a beszédértést és a konkrét megnyilvánulást segítő egyéb eszközrendszerek használata, valamint a családi szociális háttér bekapcsolása a kommunikáció-fejlesztés rendszerébe.

A hallásukat műtéti úton helyreállított/létrehozott (pl. cochlea implantált) hallássérült gyermeknél - egyik vagy mindkét oldalon végzett hallásjavító műtét után - fizikai értelemben közel ép hallás mérhető.

Fejlesztésük stratégiája döntően a beszédhallásra alapozott módszerek alkalmazásával történik. Beszédértésük, hangzó beszéd produkciójuk fejlődése hasonlóságot mutat a hallók beszédfejlődésével.

Fejleszthetőségük, fejlődési ütemük döntően függ a műtét időpontjától, a család aktív együttműködésétől. A minél korábban végzett hallásjavító műtét előtti és utáni pedagógiai habilitációs és rehabilitációs fejlesztés, szülői támogatás, foglalkozás - valamint azzal párhuzamosan -, az audiológiai gondozás eredményezi a nyelvi fejlődés gyorsabb, magasabb szintű elsajátítását.

Fejlesztésük kívánatos színtere az ép hallásúak környezetében van (többségi óvoda, szükség esetén logopédiai csoport). Teljesítményüket döntően befolyásolja intellektusuk, esetleges - a pszichés fejlődés zavara miatti - beszéd-, nyelvtanulási akadályozottságuk valamint a családi háttér, a fogadó intézmény integrációs szintje a speciális pedagógiai megsegítés.

13. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

A gyermekvédelem legfőbb feladata: a humánus, a segítőkészség, a megértés. Fő célja: a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése.

Esélyegyenlőség

Az esélyegyenlőség megteremtése felelősségteljes munka, minden óvodapedagógus munkaköri kötelessége.

Feladatunk az óvodás korú gyermekek hátrányos megkülönböztetésének megelőzése, esélyegyenlőségük megteremtése. Biztosítjuk intézményünkben a szegregációmentességet és az egyenlő bánásmód teljes körű érvényesülését.

A szülőkkel való együttműködést kölcsönös tisztelet alapján valósítjuk meg. Fontosnak tartjuk a gyermekközpontú és családoorientált szemléletet.

Gyermekvédelem

A harmonikusan fejlődő gyermekeket preventív jelleggel kísérjük figyelemmel.

A beilleszkedési, tanulási és magatartászavarral küzdő gyermekek és a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését a Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat utazó gyógypedagógusainak segítségével végezzük.

A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, családok helyzetét lehetőségeinkhez mérten igyekszünk megkönnyíteni, a gyermekek hátrányait egyéni fejlesztésekkel csökkentjük, melyet folyamatosan dokumentálunk.

Gyermekvédelmi tevékenységek

A gyermek családban történő nevelését elősegítjük, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében együttműködünk – családlátogatást kezdeményezünk, fogadó órát

biztosítunk a szülők részére igény, illetve szükség esetén segítjük őket a szakemberekkel való kapcsolat felvételében, a gyermek részére egyéni bánásmódot biztosítunk.

A gyermek veszélyeztetettsége esetén kötelesek vagyunk a Gyermekjóléti Szolgálat felé jelzéssel élni, indokolt esetben hatósági eljárást kezdeményezni.

Feladataink és kompetenciaköreink

Óvodavezető:

A nyilvántartásba vett gyerekek státuszának évenkénti egyeztetése.

Tájékoztatás a veszélyeztetett gyerekekről az óvodapedagógusok felé.

Igényt szerinti fogadó órák tartása.

Veszélyeztető okok feltárására végzett családlátogatás.

Nevelőtestület:

Veszélyeztető okok feltárására végzett családlátogatások.

A veszélyeztetettség megelőzése.

Fogadó órák kezdeményezése.

Törekvés a veszélyeztetettség megszüntetésére.

A Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálattal történő kapcsolattartás formái, felelős az óvodavezető

Prevenció céljából:

- szóban vagy írásban történő felkérés.

Rászorultság esetén:

- ellátási igény jelzése (egészségügyi, anyagi, mentális okokból) a szolgálat bejelentőlapján az intézmény gyermekvédelmi felelőse jelzi az igényt.

Veszélyeztetettség esetén:

- az 1997. évi XXXI. Törvény a gyermekvédelemről és a gyámügyi igazgatásról 5§ alapján.

- Elsődlegesen telefonon vagy személyesen történő azonnali jelzés.

A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása érdekében végzett gyermekvédelmi és pedagógiai feladataink

Óvodai csoportjaink nyugodt szeretetteljes légköre, az óvoda dolgozóinak megkülönböztetett figyelme, törődése, az ingergazdag óvodai élet biztosítja, hogy minden kisgyermek saját tempójának megfelelően fejlődhessen és felzárkózhasson. A csoporton belül egyéni fejlesztést biztosítunk számukra, melynek folyamatáról a szülőt negyedévente tájékoztatjuk.

A hátrányos helyzetű gyermekek esetében fokozottan figyelünk arra, hogy az óvodai életben minél aktívabban, a különböző tevékenységeket kipróbálva részt vegyenek és fejlődjenek.

14. Az óvoda kapcsolatrendszere

Az óvoda kapcsolatrendszerének minősége nagyban befolyásolja a nevelési folyamatokat, hozzájárul az óvodáról kialakított társadalmi képhez. Törekszünk a partneri kapcsolatok keresésére, elmélyítésére.

Az óvoda és a család

A kapcsolat kiépítése a családdal, a gyermekkel már az első találkozáskor elkezdődik. Az „Ovi-nyitogató”, vagy a beiratkozás alkalmával megismerjük egymást, bepillantást engedünk az óvoda életébe. Családlátogatáskor alkalom nyílik az óvodakezdéssel kapcsolatos kérdések, problémák, kérések megbeszélésére, majd a beszoktatás során segítjük a minél zökkenőmentesebb óvodakezdést. Az anyukás beszoktatás előnye, hogy a gyermek igényeihez igazodva történik, lehetőséget biztosítva a kisgyermeknek, hogy fokozatosan szokjon hozzá az új környezethez.

A társadalmi élet változásainak következtében egyre több a beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő, részképesség- lemaradással érkező és az egészségügyi szokások hiányával rendelkező kisgyermek. A megváltozott életkörülmények hatnak a gyermekekre: a technika fejlődése, a megnövekedett élményforrások "kezeletlensége", családok szerkezetének változásai, megélhetési problémák, munkanélküliség. Az életszínvonal tartására való törekvés miatt kevés

idő jut a közös családi programokra, együttlétre, meghitt beszélgetésekre, mesehallgatásra. A szabadidő eltöltését legtöbb helyen a tv-nézés és az internet világa nyújtja. Sok gyermeknek van saját telefonja, tabletje, amelyet egyedül kezel, mindenféle korlátozás nélkül. Kevesen ismertetik meg gyermekeikkel az alapvető illemszabályokat (kérés, köszönés), együttélési szabályokat, a ház körüli munkát, állatok gondozását és a kertészkedést.

Az óvodai nevelés a családdal együtt, a családi nevelést kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését. A partneri együttműködés elengedhetetlen a gyermekek harmonikus fejlődése érdekében. A szülő ismeri legjobban a gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel az óvodapedagógusokat a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. Mi pedig, mint szakemberek, szaktudásunkkal, tapasztalatainkkal tudjuk segíteni a szülőt gyermeke nevelésében.

Alapelveink a családdal való kapcsolattartásban

- Ösztönözzük a szülőket a rendszeres kapcsolattartás kezdeményezésére.
- Az egyes családok nevelési nézeteit tudomásul vesszük és segítjük, ahol ezt a szülők igénylik.
- Megismertetjük a szülőkkel pedagógiai programunkat, az óvoda tartalmi munkáját, biztosítjuk a folyamatos információáramlást.
- Pedagógiai programunk bevalásánál figyelembe vesszük a szülők véleményét.
- Mintaadással, az értékek felmutatásával az általunk preferált erkölcsi- magatartási normákat igyekszünk elfogadtatni a szülőkkel.
- A szülők és a gyermekek személyiségi jogait tiszteletben tartjuk.

Kapcsolattartás formái

- *Ovi-nyitogató, Beiratkozás:* Az első találkozás a családdal. Az intézményvezető beírja a gyermeket, tájékoztatást nyújt a felvétel esélyeiről. A gyermekek a szülőkkel megismerhetik az épületet, az óvoda dolgozóit, bepillanthatnak az óvoda életébe.
- *Szülői értekezletek:*
 - *Tájékoztató* – minden év augusztusában a szülők tájékoztatást kapnak az óvoda pedagógiai programjáról, az előző és a következő nevelési év fontosabb programjairól, az óvodai életről az óvodai nevelés működési rendszeréről; októberben és januárban a csoportok külön értekezlete.

- *Speciális témájú- váratlan esemény esetén.*
- *Anyás beszoktatás:* Hosszú ideje jól bevált hagyomány óvodánkban, hogy az édesanya bent lehet a délelőtti folyamán az óvodában és segítheti gyermekét az átmenetben. A beszoktatás ideje rugalmas, a gyermek igényéhez alkalmazkodik.
- *Családlátogatások:*
 - *Óvodakezdés előtt* - A gyermek leendő óvodapedagógusai meglátogatják a családot, előre megbeszélte időpontban. Ez a közvetlen kapcsolattartási forma lehetőséget biztosít az óvodakezdéssel kapcsolatos kérdések, problémák megbeszélésére.
 - *Probléma esetén:* Az érintett óvodapedagógusok, szükség esetén az óvodavezető meglátogatja a családot a gyermekkel kapcsolatos óvodai, ill. egyéb problémák megbeszélése céljából.
- *Hirdető táblán lévő információk.*
- *Barkács-délutánok:* ünnepekhez kapcsolódó közös ajándékkészítés, vagy más építő jellegű tevékenység szervezése a délutáni órákban.
- *„Nyitott rendezvények”:* Karácsony, Ovi-nyitogató, Májusfa állítás/kitáncolás
- *Fogadó órák:* Igény szerint előre egyeztetett időpontban.
- *Napi kapcsolat:* Mivel óvodánk kicsi, családias, ezért lehetőségünk van rá, hogy ha csak néhány szó erejéig is, de naponta beszéljünk a gyermeket érintő főbb helyzetekről.
- *Szülők Szervezetének szerepe:* Minden csoportban működik a megválasztott szervezet. Az SZMSZ által meghatározott kérdésekben kikérjük a véleményüket, illetve a segítségüket kérjük az óvoda életével kapcsolatos szülőket érintő döntésben, néhány rendezvény szervezésében.

Kapcsolat az iskolával

A bárdudvarnoki általános iskolával a kapcsolatunk folyamatos, az óvoda-iskola átmenet támogatását a munkatervben meghatározott kapcsolattartási formákban, illetve programokon keresztül biztosítjuk.

Kapcsolattartás formái

- óvoda, ill. iskolalátogatások kezdeményezése, tapasztalatcserek, beszélgetések,
- az óvodai élet megismertetése,
- az iskola/ óvoda hagyományainak megismerése,

- az iskola és az óvoda helyi programjának megismerése, ráépülési lehetőségek megkeresése,
- egy-egy közös program szervezése,
- tanítók szülői értekezletre való meghívása.

Egyéb kapcsolatok

Kapcsolatok a fenntartóval

Az óvoda folyamatos pedagógiai, szakmai, tárgyi fejlesztése érdekében rendszeres kapcsolatot tart a köznevelés helyi irányításával. Az intézmény pedagógiai munkájáról, eredményeiről, hiányosságairól szóban és írásban tájékoztatja a fenntartót. A működéshez szükséges szabályzatokat, terveket az intézmény vezetője készíti el.

Kapcsolat a Pedagógiai Szakszolgálatokkal

A Szakszolgálat munkatársaival állandó kapcsolatban állunk (pszichológiai vizsgálatok javaslata, szűrővizsgálatok, iskolaérettségi vizsgálat, véleménycsere stb.).

A logopédussal személyes kapcsolatban vagyunk, fejlesztő és beszédjavító foglalkozásokat tart nálunk.

Kapcsolat gyermekorvossal, fogorvossal, védőnővel

Elősegíti az egészséges életmód iránti igény kialakítását. A gyermekek testi fejlettségének, vizsgálata rendszeres, a problémák korai kiszűrése lehetővé teszi a minél korábbi prevenciót.

A Zselici Szociális Alapszolgáltatási Központ gyermekvédelmi, családsegítő és gyermekjóléti szolgálatával az óvodavezető folyamatosan kapcsolatot tart. Felvilágosítással, beszélgetésekkel, családlátogatással segítjük a rászoruló családokat.

Kapcsolatok kiépítése más óvodákkal

A környékbeli óvodák vezetőivel a kapcsolattartás a szakmai napokon, rendezvények esetén valósul meg; kapcsolattartó az óvodavezető.

Kapcsolat a helyi művészekkel

Pedagógiai programunk bevezetése előtt állunk. A helyi művészekkel a folyamatos kapcsolattartási formák kidolgozása folyamatban van. Célunk olyan értékközvetítő programok, látogatások, rendezvények, kiállítások megvalósítása, melyek hozzájárulnak, a nevelőtestület céljainak megvalósításához. Az óvoda munkaterve tartalmazza az aktuális nevelési és kapcsolattartási formáit.

A tervezett együttműködő partnereink:

- * Sziklai Ákos - építész
- * Velk Attila - faműves
- * Ház Attila - keramikus
- * Andor István – üvegművész
- * Berkesi M. Ágota – fényképész
- * Svenda István – festőművész
- * Balázs Judit - zenész
- * Ungvári Judit - festőművész
- * Decsi Erzsébet – nemezelés
- * Császár Csilla -Monty Roberts instruktork
- * Szombathelyi Tibor
- * Kriston József
- * Harák Ágnes
- * Zsippói Madárpark

15. A program tervezése, elemzése, értékelése

Minden esetben a csoportok óvodapedagógusai határozzák meg, a gyermek képességeinek, szociokulturális körülményeinek ismeretében, hogy milyen teljesítményt fogad el sikeres fejlesztő munkának, hiszen minden gyermeket saját személyiségéhez mérten fejlesztünk.

A program működését tervező, elemző, értékelő dokumentumok

Programunk megvalósításához a következő szakmai dokumentumok elkészítése szükséges:

Éves munkaterv: készíti az óvodavezető, időkerete 1 év

A gyermekcsoportok nevelési terve: készítik az óvodapedagógusok, időkerete fél év

A gyermekcsoportok éves terve: készítik az óvodapedagógusok, időkerete negyedév

Szervezési feladatok: készítik az óvodapedagógusok, a jeles napokhoz, ünnepekhez, tevékenységi témakörökhöz tartozó szervezési munkák, időkerete 1 hónap

Tematikus terv: készítik az óvodapedagógusok, időkerete 2 hét

Anamnézis lap: családlátogatás alkalmával

Befogadási (beszoktatási) / visszaszoktatási terv: készítik az óvodapedagógusok, időkerete 1 hónap

A beszoktatás/visszaszoktatás tapasztalatai: készítik az óvodapedagógusok, a beszoktatási idő végén, időkerete 1 hónap

Fejlesztési terv: HHH-s, SNI-s, BTM-s gyermekeknek, időkerete 3 hónap

A gyermek fejlődésének nyomon követése: készítik az óvodapedagógusok, időkerete fél év

A nevelőmunka ellenőrzése

Az óvodapedagógus elsősorban önmagát ellenőrzi és saját munkáját értékeli. Valamennyi problémás helyzetben törekszik közvetlen kolléganőjével együtt elemezni a történeteket.

A szakmai munka ellenőrzését az óvodavezető végzi az év elején kidolgozott ellenőrzési terv szerint, mely minden dolgozót érint.

Az ellenőrzés tárgya: dokumentumok, a gyermekek szokás- szabályrendszere, a programban meghatározott sikerkritériumok, pedagóguskompetenciák.

16.Érvényességi rendelkezések

Az óvodai nevelési program érvényességi ideje nyilvánossága:

A képviselőtestület határozata alapján a kihirdetéstől számítva határozatlan időre szól.

A szülők számára a vezetői irodában megtekinthető.

Bárdudvarnok Község Önkormányzatának honlapján megtekinthető.

Az óvodai nevelési program módosításának lehetséges indokai:

- intézményi átszervezés,
- ha a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt,
- ha a helyi program célja, feladata jelentősen változik,
- ha egyéb érdekegyeztető fórum, módosítást javasol.

Előírás a programmódosítás előterjesztésére:

- írásbeli előterjesztés az óvoda vezetőségének,
- részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A szülői szervezet képviselőjében nyilatkozom arról, hogy a pedagógiai program elfogadása előtt magasabb jogszabályban biztosított egyetértési és véleményezési jogunkat korlátozás nélkül gyakorolhatjuk és a szülői közösséget érintő pontokhoz egyetértésünket adjuk.

Kelt: Bárdudvarnok, 2018. augusztus 23.

Szülői Szervezet elnöke

Az óvoda nevelőtestülete át nem ruházható jogkörében a nevelési programot 2018. augusztus 22-én tartott határozatképes ülésén 100%-os igenlő szavazattal elfogadta. Az elfogadás tényét a nevelőtestület tagjai a csatolt jegyzőkönyvben hitelesítő aláírásukkal tanúsítják. Jelen Pedagógiai Programot 2018. augusztus 22-én jóvá hagytam.

Kelt: Bárdudvarnok, 2018. augusztus 22.

Tóth Tamás Gáborné
intézményvezető

A fenntartóhoz való benyújtás időpontja: 2018. augusztus 23.

Az óvoda pedagógiai programját a fenntartó képviselőjébenszámú határozatával döntési hatáskörében jóváhagyta Bárdudvarnok Község Képviselő-testülete.

Bárdudvarnok, 2018.

.....
A fenntartó képviselőjében